

Maandoverzicht no. 11 - 1966

(Tijdvak 1-11-1966 t/m 30-11-1966)

No.851.965

I N H O U D

Blz.

I.	<u>Communisme Internationaal</u>	
	Rond het congres van de CP-Albanië.	1
	Moelijkheden tussen Peking en Tirana.	4
	De muis onder de leeuwklauw.	8
II.	<u>Activiteiten van de Communistische Partij Nederland</u>	
	Bedrijfswerk en verkiezingspropaganda.	12
	De CPN verdedigt en propageert haar autonomie.	14
III.	<u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
	Jeugdbeweging (Vietnam).	18
	Vredesbeweging (Vietnam en NAVO).	19
	Vrouwenbeweging (NVB-congres).	21
	Nederland-USSR en Vernu.	23
	"Tussederusse".	25
IV.	<u>Andere groeperingen</u>	
	Actiegroep Vietnam.	26
	Andere activiteiten.	28
	Agitatie tegen de NAVO.	29
	PSP - "bijdrage".	29
	Bijzonder PSP-congres.	31
	<u>Agenda</u>	33

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Rond het congres van de CP-Albanië

Begin november is te Tirana het vijfde congres van de Albanese Arbeiders Partij gehouden, besloten met een grootscheepse viering van het 25-jarig bestaan van de partij. Voor het eerst sinds het uitbreken van het open conflict tussen Moskou en Peking, verzamelden zich bij deze gelegenheid alle belangrijke CP-en van de - tot nu toe zo aangeduide - "Chinese" richting (samen met een enkele neutrale CP, Roemenië) en een groot aantal pro-Chinese splintergroepen. Tegelijk was het echter reeds onmiskenbaar, dat de revolutionaire, "Chinese" beweging die door de bijna dertig delegaties op het congres werd vertegenwoordigd, geen eenheid meer vormde, al werd de roep om een hechtere organisatorische band verschillende malen gehoord. Zelfs bleek het twijfelachtig, of de enthousiaste demonstraties van broederlijke eensgezindheid met de Chinezen ook bij de Albanese nog wel een juiste weerspiegeling gaven van hun diepere gevoelens.

Een afgevaardigde uit Colombia, kennelijk onder de indruk van de schouw van marxistisch-leninistische partijen in Tirana, verklaarde enthousiast, dat volgens de principes van het proletarisch internationalisme, Albanië nu het vaderland van alle werkers van de wereld was. En een lid van de Indonesische CP - die overigens Mao Tse-toeng huldigde als de grootste marxist-leninist van deze tijd - noemde de Albanese partijleider Hoxha "de geliefde en geachte leider van het wereldproletariaat en van alle revolutionaire volkeren ter wereld". Dat was overdreven, maar het was intussen wel waar, dat deze rally van militante partijen Tirana's reputatie versterkte van een belangrijk centrum te zijn van de revolutionaire communistische beweging, hetgeen kennelijk de zelfbewustheid van de Albanese tegenover de Chinezen deed toenemen.

Zo was het congres van de AAP niet slechts een wapenschouw van de pro-Chinese beweging: het was voor de belangrijkste deelnemers ook een gelegenheid zich met hun tegenstrijdige belangen en inzichten tegenover elkaar te doen gelden.

Het congres

Behalve delegaties van China, Noord-Korea en Noord-Vietnam, een afvaardiging van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront en delegaties van andere partijen die bij het uitbreken van het open Sino-Sowjet-conflict aan de zijde van Peking stonden, zoals de CP-en van Birma, Indonesië, Japan, Maleisië en Nieuw-Zeeland, namen aan het Albanese congres afgevaardigden deel uit onder andere: Australië, België, Bolivia, Brazilië, Ceylon, Chili, Colombia, Ecuador, Engeland, Frankrijk, Haïti, Italië, Libanon, Nederland, Oostenrijk, Peru, Portugal, Soedan, de Verenigde Staten en Zwitserland. Merkwaardig genoeg was ook de Roemeense partij vertegenwoordigd, terwijl Grippa een groet overbracht van een "marxistisch-leninistische" groep uit Polen (!).

Ideologisch nagenoeg gelijkgezind - namelijk (met uitzondering van de Roemenen) revolutionair marxistisch-leninistisch conform de door de Chinezen in 1963 uitgewerkte "algemene lijn" - vertegenwoordigden verscheidene van deze delegaties - en niet de minst belangrijke - verschillende praktisch-politieke opvattingen. Bij de Koreanen en de Japanners sprak dit het duidelijkst. Voor de Vietnamezen werd het pijnlijke van de soms dubbelzinnige situatie waarin zij verkeerden, verzacht door de sympathie waarmee zij van alle kanten werden overladen. Hoewel zich geen onderlinge polemiek ontwikkelde, werden sommige vertegenwoordigde partijen indirect, maar scherp bekritiseerd, hetgeen soms tot eveneens indirecte, maar bitse reacties aanleiding gaf. Een aantal delegaties demonstreerden bij verschillende gelegenheden ook door hun houding, dat zij met onvriendelijke bejegeningen geen genoeg wensten te nemen.

Niettegenstaande dit, of wellicht vanwege de onderlinge verdeeldheid, drongen op het congres verschillende sprekers erop aan, de gelederen hechter te sluiten en een monolithisch blok te vormen tegenover het imperialisme en het revisionisme. zelf zei hierover in zijn (een dag durende) inleidingsrede:

"Natuurlijk zijn de tijden veranderd en kunnen we niet meer teruggrijpen naar vormen en methoden van leidinggeven, van organisatie en samenwerking zoals wij die kenden in de tijd van de Comintern (met positieve en negatieve resultaten). Maar het is dringend noodzakelijk, dat wij ons onder de huidige omstandigheden beraden over het scheppen van onderlinge relaties met het oog op onze samenwerking en met het oog op onze eenheid van actie."

Waarschijnlijk was het aanvankelijk de bedoeling geweest dit laatste vóór het congres in een afzonderlijke bespreking met de verschillende pro-Chinese fracties nader te bezien. (Een dergelijke bespreking vond echter kennelijk niet plaats.) Evenwel vormden niet deze kleinere groepen een probleem wanneer het erom ging een nieuwe politieke en organisatorische eenheid tot stand te brengen, maar de grotere partijen die, vooral beducht voor elke aantasting van hun onafhankelijke positie, in de laatste maanden politieke opvattingen waren begonnen te publiceren die afweken van de Chinese inzichten. Vandaar

's waarschuwing tegen degenen die een "middenkoers" trachtten te volgen of die zich verloren in "nutteloze academische discussies". Eén ding slechts was noodzakelijk: een resolute breuk met de revisionisten, een definitieve scheiding. De Albanese partij gaf in dit opzicht een goed voorbeeld: in deze tijd, waarin de Amerikanen zich voorbereidden op een oorlog tegen China en de revisionisten de zaak van de revolutie verraden hadden, toonde zij zich onvoorwaardelijk solidair met de Chinezen, van wie de beslissende inspanning gevraagd werd in de wereldhistorische strijd op leven en dood tegen imperialisten en revisionisten....

de leider van de Chinese delegatie onderstreepte dit betoog met erop te wijzen, dat de marxistisch-leninistische partijen en organisaties over de gehele wereld een scherpe scheidslijn dienden te trekken tussen zichzelf en de revisionisten in theoretisch, ideologisch, politiek en organisatorisch opzicht. Dat was, aldus de enig juiste handelwijze tegenover de revisionistische klikken. Er was namelijk geen middenweg mogelijk: eenheid van actie of een gezamenlijk front met de revisionisten was volstrekt uitgesloten. De idee van een gezamenlijk front tegen de imperialisten was slechts een truc, die door alle ware marxisten-leninisten moest worden teruggewezen. Wie zich toch door deze truc lieten misleiden, liepen het gevaar terecht te komen in het anti-Chinese complot van het imperialisme, het moderne revisionisme en de reactie. Zij zouden onherroepelijk wegzinken in het moeras van de oppositie tegen het socialistische China.

Het was een waarschuwing, later door nog eens herhaald, tegen de sinds enige tijd wél voor een "gezamenlijk front" geporteerde Koreanen en Japanners en tegen de Vietnamezen. De Koreaanse gedelegeerde nam er dan ook geïrriteerd stelling tegen.

"Het is voor alle communistische partijen zaak, de principes van het marxisme-leninisme te verdedigen en de normen voor de onderlinge verhoudingen te respecteren", zei hij. "Het is dan ook ontoelaatbaar, dat communistische partijen aan andere partijen hun wil opleggen, of dat communistische partijen zich door andere partijen politieke inzichten laten opdringen. Alle zusterpartijen dienen hun onafhankelijkheid te verdedigen en tegelijkertijd de onafhankelijke positie van de andere te respecteren. Met subjectieve kritiek op zusterpartijen (Korea, Japan) die zich aan het marxisme-leninisme houden en autonoom zijn, schendt men (China) de normen voor de onderlinge relaties en levert men bepaald geen bijdrage tot de eenheid van de internationale beweging."

Na de uitvallen van de Chinees tegen de "revisionistische bondgenoten" van de Amerikaanse imperialisten en na 's opmerking over "deze revisionistische verraders, die in hun dubbelrol ook met veel theater een schijntje hulp boden aan Vietnam", viel de dank van de Vietnamezen aan China en de Sowjet-Unie voor hun hulp als een steen in dood water. (Niet voor niets ook spraken de Vietnamezen later, bij de herdenking van de strijd van de AAP tegen het fascisme, over een "strijd volgens de eigen tradities".

.....
Eenheid tussen partijen van zo verschillende grootten, van zo verschillende afkomst, tradities en politieke inzichten, werkend onder zo verschillende omstandigheden, bleek op het Albanese congres even moeilijk bereikbaar als tot dusverre in het Moskouse kamp. Er was echter nog meer: ook de relatie tussen Tirana en Peking zelf bleek niet vlekkeloos meer.

Moeilijkheden tussen Peking en Tirana

Speculaties in het Westen over een mogelijke controverse tussen Albanië en China concentreerden zich de laatste maanden op de kwestie van de Chinese culturele revolutie, die volgens verschillende commentatoren door de Albanezen zou zijn doodgezwegen (hetgeen niet het geval was), of althans niet met het gebruikelijke enthousiasme voor Chinese zaken werd bijgevallen. De oorzaak van deze kortsluiting tussen Peking en Tirana - des te opmerkelijker omdat het voorbeeld van de "culturele revolutie" in Albanië toch haastig was nagevolgd - bleef in deze speculaties tot dusverre in het duister, terwijl trouwens het hele

onderwerp oninteressant scheen te zijn geworden toen de Albanese leiders op hun congres wel met instemming naar de Chinese culturele revolutie verwezen.

In het volgende zal getracht worden enig licht te brengen in deze affaire en aan te tonen, dat er inderdaad van een controverser tussen Peking en Tirana sprake moet zijn, een controverser echter, die slechts zijdelings met de culturele revolutie verband blijkt te houden.

De culturele revolutie in Albanië

De Albanese culturele revolutie (evenals in China een campagne ter intensivering van de permanente, proletarische revolutie) had van het begin af aan enkele belangrijke trekken gemeen met het Chinese voorbeeld. Ze was gericht tegen het bourgeois-element, dat na zoveel jaren van socialisme nog steeds zijn invloed op de samenleving deed gelden; ze keerde zich tegen de kunstenaars (met name de schrijvers) die geen afstand wisten te nemen van hun "buitenlandse" en "burgerlijke" inspiratiebronnen; ze was in het algemeen gericht tegen het gevaar van een herstel van het burgerlijke kapitalisme, een gevaar dat vanwege een algemeen verlies aan revolutionair élan volgens de partijleiders meer dan denkbeeldig was geworden.

Zoals in China werd ook in Albanië het verband gelegd tussen vernieuwing van de revolutiegedachte en een massale tewerkstelling op het platteland van de studerende jeugd, de partij- en regeringsbureaucraten en in het algemeen van die stedelingen die dreigden te verburgerlijken. (In de afgelopen zomer werkten 20.000 schoolkinderen en studenten uit Tirana een maand lang "vrijwillig" op het land.) Bovendien werden allerlei functionarissen op onproductieve plaatsen weggezuiverd en werden pogingen gedaan het partij- en regeringsapparaat te vereenvoudigen en te stroomlijnen. Het rangenstelsel in het leger werd afgeschaft. Evenals in China rees tegen verschillende van deze maatregelen verzet. Er was echter waarschijnlijk (anders dan in China) geen sprake van een machtsstrijd. En evenmin kwam het tot uitbarstingen van revolutionaire hysterie, zodat de gehele campagne uiteindelijk toch een ander karakter kreeg dan de Chinese culturele revolutie.

Tijdens het Albanese partijcongres kreeg de eigen politieke en ideologische campagne uiteraard bijzondere aandacht. weidde uitvoerig uit over de versterking van de leidende rol van de partij, over de onverkorte handhaving van de dictatuur van het proletariaat en de

noodzaak van de doorgevoerde hervormingen, over de ideologische gebondenheid van de socialistische cultuur en de bestrijding van een burgerlijk-revisionistische levensstijl.

"Zelfs een geringe verzwakking van de leidende rol van de partij en een onbetekenende afwijking van de marxistisch-leninistische principes", aldus , "kunnen leiden tot desorganisatie en ontwapening van de arbeidersklasse tegenover haar klassevijanden, tot verwatering van de ideologie en tot afbrokkeling van de socialistische organisatie. Het gevaar bestaat zelfs, dat hierdoor de socialistische verworvenheden verloren zullen gaan en dat de partij verwordt van een revolutionaire tot een revisionistische, reformistische en burgerlijke partij. Zo is ook in de Sowjet-Unie een geleidelijke degeneratie van de partij en het staatsapparaat (door routine-matig werk en door gevaarlijk formalisme) met als gevolg een toenemende bureaucratisering, de uiteindelijke oorzaak geweest van het huidige contra-revolutionaire proces.... Wij hebben derhalve de plicht de politieke, economische, ideologische en culturele revolutie met kracht voort te zetten om het gevaar van revisionisme en een herlevend kapitalisme in ons land te keren en de overwinning van de revolutie te verzekeren...."

Ook andere sprekers belichtten verschillende aspecten van de klassenstrijd in Albanië, waarover naar het heette in de partij foutieve opvattingen waren ontstaan.

Commentaar op de culturele revolutie in China

Zoals gezegd waren de Albanezen - in tegenstelling tot de beweringen van sommige Westerse commentatoren - in de maanden voorafgaande aan het congres niet geheel stilzwijgend aan de Chinese culturele revolutie voorbijgegaan.

In een Chinees-Albanese verklaring van mei dit jaar (uitgegeven ter gelegenheid van het bezoek van aan China) heette het reeds, dat "beide partijen van mening waren, dat de revolutie aan het culturele front ononderbroken diende te worden voortgezet, dat alle burgerlijke invloeden in de culturele sfeer dienden te worden uitgeroeid en dat een nieuwe socialistische cultuur moest worden geschapen ten dienste van de werkende massa".

In juni verklaarde in een rede ter gelegenheid van Tsjoë En-lai's bezoek aan Albanië:

"De mobilisering van honderden miljoenen mensen in de socialistische culturele en ideologische revolutie die in China gaande is, is zonder weerga in de wereldgeschied-

denis. Deze ontwikkeling is beslissend voor het lot en voor de voortgang van de revolutie, niet alleen in China, maar in de gehele wereld."

Ook de Albanese minister van defensie sprak in een boodschap aan het Chinese Bevrijdingsleger (1 augustus) over "de bijdrage van het leger tot de verdieping van de culturele revolutie in de strijd tegen de burgerlijke en revisionistische ideologie en tegen de partijvijandige en anti-socialistische elementen".

Op 21 augustus kwam het Albanese partijblad "Zeri I Popullit" uit met een lovend artikel over de besluiten van het 11e Plenum van het Chinese Centraal Comité, dat gehouden werd "terwijl in China met succes een diepgaande culturele en ideologische revolutie werd doorgevoerd met het doel de zaak van het socialisme veilig te stellen tegen de dreiging van revisionisme, burgerlijk verval en herstel van het kapitalisme".

Inderdaad werden daarna - ongeveer in de tijd van de opkomst van de Rode Garde - de verwijzingen naar de gebeurtenissen in China schaarser en minder duidelijk. Het viel op, dat de Albanese leiders verschillende gelegenheden om zich solidair te verklaren met de Chinese culturele revolutie onbenut lieten. (In een felicitatieboodschap ter gelegenheid van de 17e verjaardag van de Chinese Volksrepubliek - op 30 september - werd er zelfs in de verte niet op gezinspeeld.) Aan de andere kant echter vermeldde tijdens een bijeenkomst te Tirana ter viering van hetzelfde feit, de Chinese culturele revolutie weer wél in een gunstige context.

In zijn rede tot het partijcongres, tenslotte, verklaarde dat het de imperialisten en de revisionisten waren, die laster verspreidden over de Chinese culturele revolutie, vergeefs hopen daarmee de grote Chinese Volksrepubliek in discrediet te brengen. De Albanese Arbeiderspartij begroette de Chinese proletarische culturele revolutie en haar genadeloze strijd tegen de burgerlijke, revisionistische ideologie en tegen de klassenvijanden van harte.... Ook sprak later van "de grote culturele revolutie die in overeenstemming was met de ideeën van het marxisme-leninisme en van de grote leider van het Chinese volk, Mao Tse-toeng".

Waren daarmee alle oneffenheden in de relaties tussen Peking en Tirana gladgestreken? Het feit bleef staan, dat de Albanezen een tijdlang weinig enthousiasme voor de ontwikkelingen in China hadden kunnen

opbrengen en in elk geval de massabeweging van de Rode Garde hadden genegeerd. Het probleem was met de laatste verklaringen van en kennelijk niet volledig opgelost. Het lag echter niet in de culturele revolutie zelf.

De muis onder de leeuwklauw

Het meest in het oog springende aspect van de Chinese culturele revolutie - ongeacht welke doeleinden ze uiteindelijk beoogt - is ongetwijfeld de verheerlijking van het genie Mao Tse-toeng, wiens gedachten grotere rijkdom heten te bevatten dan alle wijsheid in een beschavingsgeschiedenis van millennia vergaard, die het verdient in één adem genoemd te worden met Marx en Lenin en die zelfs de hoogste wetenschap van het marxisme-leninisme een nieuwe dimensie heeft gegeven. De Chinese culturele revolutie heeft de vorm aangenomen van een campagne die erop gericht is niet alleen het Chinese volk, maar het wereldproletariaat en "alle revolutionaire volkeren" sprakeloos op de knieën te brengen voor de verheven Mao.

Uit de publicaties van alle revolutionairen, hoe onbetekenend ook en in ongeacht welke uithoek van de wereld opererend, worden derhalve met de uiterste zorgvuldigheid alle uitspraken gezeefd waarmee kan worden gedemonstreerd hoe hoog Mao overal wordt geschat. Ook van het Albanese congres kwamen de Chinese gedelegeerden thuis met nieuwe citaten: de afgevaardigde van Colombia had uitgeroepen, dat de begroetingsboodschap van Mao persoonlijk het beste bewijs was voor de revolutionaire rechtzinnigheid van de Albanese CP; de Indonesische gedelegeerde had Mao de grootste marxist-leninist van deze tijd genoemd; de Nieuw-Zeelander had hem betiteld als de Lenin van onze tijd en de vertegenwoordiger uit Maleisië had zich erop beroemd lid te zijn van een partij die het vaandel van het marxisme-leninisme en van de gedachten van Mao Tse-toeng hooghield. De Chinezen hadden echter geen superlatieven kunnen optekenen uit de mond van de Albanese zelf: het was wat hen betrof gebleven bij "Mao Tse-toeng, de vooraanstaande, de eminente marxist-leninist en dierbare vriend van de Albanese CP".

Deze terughoudendheid bleek een meer algemene strekking te hebben. Ze hield een weigering in van de kant van de Albanese - ondanks de broederlijke eensgezindheid met de Chinezen over nagenoeg de hele linie - het Maoïsme als de hoogste en voor de tegenwoordige tijd algemeen geldige vorm van marxisme-leninisme te erkennen, een weigering

ook - bij alle respect voor de grote Mao - zich aan te sluiten bij het Chinese streven, diens autoriteit te verabsoluteren.

Een opmerkelijke passage in een hoofdartikel van het partijblad "Rruga E Partise" (september 1966) verhelderde dit standpunt op een voor de Chinezen toch wel onaangename wijze:

"De communisten en het werkende volk van Albanië", aldus dit artikel, "hebben het marxisme-leninisme geleerd uit de werken van Marx, Engels, Lenin en Stalin, uit de werken van kameraad Enver Hoxha en uit de beslissingen, resoluties en andere publicaties van onze partij waarin de creatieve verwezenlijking van het marxisme-leninisme in de volksrevolutie en de socialistische opbouw is beschreven. Voor dat doel hebben wij ook de marxistisch-leninistische literatuur van andere communistische partijen benut."

De eigen prestatie en de prestaties van vooral werden hierin dus naar voren gehaald, terwijl de geschriften van de "Lenin van deze tijd" zelfs zonder eervolle vermelding werden gerekend tot de literatuur van andere partijen, die "ook" van nut was geweest. In hetzelfde artikel werd bovendien bij herhaling gesteld, dat het voor de Albanese CP niet voldoende was de principes van het marxisme-leninisme te kennen of te putten uit de revolutionaire ervaring van andere partijen, maar dat zij voor het bepalen van haar politieke lijn vooral op haar eigen ervaring diende te steunen.

Artikelen in de Albanese partijbladen van 4 november, waarin geantwoord werd op de begroetingsboodschap van Mao Tse-toeng aan het congres, ademen dezelfde geest. Wel werd gezegd, dat deze boodschap "met onbeschrijfelijke vreugde" was ontvangen en werd lof toegezwaaid aan Mao vanwege diens "diep wetenschappelijke, marxistisch-leninistische analyse van de huidige situatie in de wereld", maar tenslotte werd bevestigd, dat de CCP en de AAP elkaar zouden blijven steunen, van elkaar zouden leren en elkaar zouden blijven inspireren.

Ook bij tal van andere gelegenheden viel het op, dat woordvoerders van de Albanese CP zeer zorgvuldig waren in hun formulering van de competenties van (naast elkaar) Mao Tse-toeng en

Trachtte de muis eindelijk onder de loodzware klauw van de leeuw vandaan te ontsnappen?

In zijn rede tot het congres wees ook erop, dat de ontwikkeling van het marxisme-leninisme en haar toepassing in verschillende landen onmogelijk het monopolie kon zijn van één partij, maar het recht en de plicht van elke partij en elke communistische of revolutionaire

organisatie.

"Het marxisme-leninisme kent het onderscheid niet tussen een grote en een kleine partij, tussen een vader- en een zoon-partij, tussen een leidende en een ondergeschikte partij. Alle ware marxistisch-leninistische partijen zijn gelijkberechtigd en onafhankelijk. Zij steunen elkaar, werken samen, beraadslagen samen en coördineren hun opvattingen en activiteiten, teneinde, geïnspireerd door het revolutionaire marxisme-leninisme, het gezamenlijke doel te kunnen bereiken."

Was het niet weinig waarschijnlijk, dat zich hiermee nog (uitsluitend) tegen de CPSU afzette? Wat betekende het immers, dat hij er in ditzelfde verband de nadruk op legde, dat de Albanese CP zich altijd aan deze principes hield, haar standpunten over de grote problemen van de internationale beweging op haar congres openlijk uiteenzette en dat ieder het recht had haar, zo nodig, op onjuiste opvattingen te wijzen. Er waren toch geen revisionisten in de zaal?

De terughoudendheid van de Albanezen met betrekking tot de razernij van de Rode Garde in China met hun verheerlijking en verabsolutering van de wijsheid van Mao paste geheel in dit kader. Zelfs zou men er terecht van kunnen verdenken de Mao-cultus op het oog te hebben gehad toen hij in zijn rede tot het congres over de Stalin-cultus zei:

"Stalin was een eenvoudig man. Als marxist-leninist had hij een juist inzicht in de verhouding tussen de rol van de massa en de rol van de individu. Hij was tegen de persoonsverheerlijking die ook volgens hem niet in overeenstemming was met het marxisme-leninisme. Echter, vooral in de laatste jaren van zijn leven blies de Sowjet-propaganda zijn cultus op tot ontzaglijke proporties.... Men kan Stalin er niet op aanvallen, dat hij zijn eigen persoonscultus zou hebben gewild, maar men moet hem wel bekritisieren, omdat hij niet de nodige maatregelen nam om aan deze overdreven propaganda een eind te maken...."

Dit bleek het standpunt te zijn van de CP-Albanië: de CP-China was een bewonderenswaardige partij, China was zelfs de voornaamste burcht van de revolutionaire beweging die door alle partijen verdedigd moest worden, maar de revolutionaire ervaringen van de CP-China hadden geen algemene geldigheid. De Albanezen hadden hun eigen ervaring. En bovendien: Mao was een groot marxist-leninist in zijn eigen situatie, hij was niet "de grootste" of de "Lenin van deze tijd". Naast hem stond (voor Albanië) . De Chinezen hadden derhalve niet het recht hun opvattingen aan de Albanezen op te dringen.

Het eeuwige probleem van de economische hulpverlening uit politieke overwegingen had hier uiteraard ook mee te maken. In een hoofdartikel in "Rruga E Partise" van oktober werd hiervan gezegd, dat Albanië nooit tegen hulp van andere socialistische landen geweest was en er nog niet tegen was, mits deze hulp geen voorwendsel was tot inmenging in de interne aangelegenheden van Albanië, zoals dat het geval was met de Sowjet-revisionisten. De partij en het volk van Albanië hadden dergelijke hulp nooit geaccepteerd en zouden die ook in de toekomst nimmer accepteren. Het socialisme was geen geschenk van "iemand", maar het werk van het volk zelf, geleid door de eigen marxistisch-leninistische partij.

Besluit

Het ziet er derhalve naar uit, dat de Albanese leiders zich enigszins onafhankelijker zoeken op te stellen, tegenover China, althans, dat zij voor zichzelf een grens getrokken hebben, waaroverheen zij de Chinezen niet wensen te volgen. Uiteraard is dit Peking niet ontgaan. Het moet dan ook niet worden uitgesloten, dat de Chinezen in deze affaire grotere duidelijkheid van de kant van de Albanese zullen trachten te verkrijgen - juist omdat het gaat over voor hen zulke uiterst gevoelige kwesties als de betekenis van het Maoïsme en de internationale status van Mao - en dat als gevolg hiervan (ondanks de overwegende politieke en ideologische gelijkgerichtheid, waarover ook op het Albanese congres hoog werd opgegeven) toch een zekere verkoeling zal optreden in de relatie Peking-Tirana. Logischerwijs zou men dan moeten verwachten, dat de Albanese daarvoor in een andere richting compensatie zullen zoeken, in verband waarmee enerzijds gedacht moet worden aan de binding met andere "marxistisch-leninistische" partijen en organisaties, maar anderzijds mogelijk ook - vooral op staatsniveau - de verhouding tot de (overigens politiek-ideologisch anders gerichte) Roemenen nog interessant kan worden. (Het viel op, dat op het congres zowel als de Roemeense afgevaardigde spraken over de wenselijkheid van "normale relaties, samenwerking en goede nabuurschap tussen de Balkanlanden.)

Hoe dan ook, het ziet er naar uit, dat op langere termijn nog wel interessante wijzigingen in de positie van Tirana te verwachten zijn.

H O O F D S T U K   I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Bedrijfswerk en verkiezingspropaganda

Niet in het minst met het oog op de vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer, is de CPN naar vermogen doende vooral de bedrijfsarbeiders te bewerken met propaganda voor de partij. Uitgaande van het Amsterdamse districtsbestuur werd eind oktober onder de metaalarbeiders een pamflet verspreid, waarin het "anti-communisme" ook op vakbondsgebied aan de verliezende hand werd genoemd, getuige o.m. het ten congresse van een NVV-bond (de ABC) verhandelde over de eventuele toelating van CPN-ers tot het NVV. Leden van de communistische transportbond, de ABT (aangesloten bij het "Centrum", de voormalige EVC'58), deelden op 8 november in het Amsterdamse havengebied pamfletten van hun bond uit, waarin geattendeerd werd op de behandeling van de nieuwe CAO in een vergadering, die de NBV, de transportbond van het NVV, de volgende dag zou houden. In het pamflet werd daarbij herinnerd aan de eisen die de ABT zelf al eerder had geformuleerd, uiteraard met de bedoeling dat deze zo mogelijk op die NBV-bijeenkomst zouden worden geponeerd. Soortgelijke pamfletten, blijkens de ondertekening uitgaande van het "Centrum", Noorderstraat 28, Rotterdam, waren al in oktober in het Rotterdamse havengebied aangetroffen.

Ook de partijleiding der CPN stelde in de loop van november een pamflet op, dat zij omstreeks de 14e van die maand liet verspreiden. Daarin werd de reeds eerder gepousseerde 7% loonsverhoging voor 1967 als een soort onaantastbaar minimum voorgesteld. Prijsverlaging gold als een daarmee gepaard gaande eis. Alle partijen - aldus het pamflet - zwijgen hierover, behalve de CPN.

Dit laatste vormt wel de kern van de communistische verkiezingspropaganda: De CPN als enige partij die inzicht heeft in wat voor de arbeiders van wezenlijk belang is: een fikse loonsverhoging met gelijktijdige prijsverlagingen, o.m. te bewerkstelligen door verlaging van de defensiekosten. Zo kwam ook de CPN-kritiek inzake het jongste congres van de PvdA (zie "De Waarheid" van 15, 16 en 17 november) allereerst neer op de constatering dat geen woord was besteed aan het "kernvraagstuk": de noodzaak van een hogere loonsverhoging dan de 3½ die

het kabinet Cals in de zin had gehad. Ook de hervorming van de onderneming naar de denkbeelden van de demissionaire minister Den Uyl werd van CPN-zijde op de korrel genomen. "Voor een werkelijke hervorming van de onderneming weet iedereen dat niet minder dan een sociale revolutie nodig zou zijn". En gaat het om hele of halve bedrijfssluitingen, dan helpen alleen stakingen, getuige de ingetrokken ontslagen bij Werkspoor Utrecht".

Het jongste congres van de andere, door de CPN als concurrent in de nabije verkiezingsstrijd gevreesde partij, de PSP, diende eveneens als aangrijpingspunt voor vernietigende kritiek (zie "De Waarheid" van 24 november). Enkele zinsneden: "De discussie over de loonvraagstukken verzandde in een complete verwarring". "De werkende mensen zullen er niet mee opschieten". Ook schreef het blad - in strijd met de waarheid - dat in de PSP-leiding niemand de "ruimte" voor loonsverhogingen had gezocht in verlaging van de drie miljard aan bewapeningskosten.

De sociaal-economische eisen pleegt de CPN steeds te poneren in nauw verband met de nationale en internationale achtergrond, zoals zij deze althans wil zien. Zo bespeurt de partij achter de ongeveer gelijktijdige kabinetscrises in Nederland, West-Duitsland en Denemarken een complot van de "reactie" tot uitbreiding van de Franse atoommacht, wat volgens de CPN meteen een stap in de richting van de Westduitse kernbewapening zou zijn. Dit viel te lezen in een "verklaring", die het DB-CPN op 21 november in "De Waarheid" plaatste. Het wekte de werknemers tevens op "geen geloof te hechten aan de onheilsvoorspellingen over de economische toestand, die in verband met de kabinetscrisis zijn gelanceerd." En duidelijk kwam de visie van het CPN-bestuur op de verwantschap tussen politiek en loonstrijd uit in de zinsnede dat "de intriges van de Nederlandse en de internationale reactie met looneisen doorkruist kunnen worden". In de bedoelde "verklaring" riep het DB-CPN tenslotte op tot deelneming aan een reeds meermalen aangekondigde "loonmanifestatie" te Amsterdam op 26 november, bedoeld als hoogtepunt in de activiteiten van de laatste maanden. Te oordelen naar het ver beneden de verwachtingen van de organisatoren blijvende aantal deelnemers dat die dag verscheen - 900 á 1000, met inbegrip van de betogers van buiten Amsterdam - zal de CPN-leiding deze door haar georganiseerde demonstratie nauwelijks als geslaagd hebben kunnen beschouwen (het verslag in "De Waarheid" noemde dan ook geen getallen).

De rij van betogers startte omstreeks half twee op het Frederiksplein - waar zich even liet horen - en trok naar de Koopmansbeurs op het Damrak. Spandoeken vertoonden de volgende leuzen: "De lonen omhoog, de prijzen omlaag!" (Dit werd als de "hoofdleuze" beschouwd). "Een miljard minder voor defensie". "Met de CPN naar links". "Geen cent voor".

Enkele wagens in de stoet moesten de winsthonger van sommige grote concerns uitbeelden. Binnen het beursgebouw sprak als eerste de CPN-secretaris Hoekstra, lid van de Tweede Kamer. Geen enkele CAO mag worden afgesloten, waarin niet minstens 7% loonsverhoging wordt gegarandeerd, zo stelde hij hier opnieuw. Per bedrijf moest dan worden bekeken in hoeverre daarvan naar boven kan worden afgeweken. (In een dergelijke vrije loonvorming ziet de CPN een zekere verruiming van de mogelijkheid om de agitatie voor verdergaande eisen van het ene bedrijf naar het andere te verplaatsen). Hoekstra en ook Marcus Bakker spraken vervolgens nog over de politieke achtergronden in de zin zoals hierboven reeds werd aangegeven, waarna de betogers rustig huiswaarts keerden.

De CPN verdedigt en propageert haar autonomie

De afgelopen maand is de internationale discussie over de betrekkingen tussen de verschillende communistische partijen in een nieuwe fase getreden door de, op het congres van de Bulgaarse CP gedane voorstellen tot bijeenroeping van een conferentie van alle communistische partijen,*) teneinde klaarheid te brengen in het geschil tussen Moskou en Peking.

Het behoeft geen betoog dat er onder deze omstandigheden zowel van Russische als van Chinese zijde vooral op de z.g.n. "neutrale CP'en" een verhoogde druk wordt uitgeoefend om partij te kiezen.

De CPN, die zich met haar autonomiepolitiek presenteert als een "neutrale CP", stelt zich met hand en tand teweer tegen deze druk, die zij een "inmenging in interne partijzaken" en een "aantasting van de onafhankelijkheid van de partij" noemt. Een opvallende poging van de CPN-leiding om deze "inmenging" tegen te gaan is vervat in een rondschrijven, dat het dagelijks bestuur deze maand heeft gezonden aan alle partijen. Met een verwijzing naar een recente uitspraak van Ceausescu,

*) Dergelijke conferenties vonden plaats in 1957 en 1960 te Moskou. In maart 1965 discussieerden vertegenwoordigers van een aantal CP'en over de wenselijkheid van een nieuwe conferentie. Het plan werd toen echter in de ijskast gezet.

de algemeen secretaris van de Roemeense CP (ook een "neutrale partij!"), signaleert het dagelijks bestuur het groeiend euvel van de bemoeienis van sommige CP'en met de aangelegenheden van andere. In dit verband merkt het dagelijks bestuur t.a.v. de CPN op:

"Ook in onze partij doen zich gevallen voor waarbij van buitenaf gepoogd wordt onze partij te beïnvloeden. Tijdens bijeenkomsten van internationale organisaties, vakantiereizen, bezoeken aan allerlei feestelijkheden en aan recepties van diplomatieke vertegenwoordigers, worden individuele leden van onze partij bepraat om het standpunt van een of andere richting in bepaalde strijdvragen te ondersteunen".

Hoewel in het rondschrijven gesteld wordt dat deze "beïnvloeding" tot nu toe geen weerklank vindt in de partij acht het dagelijks bestuur het toch nodig de nadruk te leggen op de "standvastige verdediging van de onafhankelijkheid van de CPN op elk gebied" en het waarschuwt dan ook:

"Wie zich als lid van de CPN leent tot dergelijke inmenging en praktische aantasting van de onafhankelijkheid van de partij, is geen communist doch een revisionist en geeft blijk niet met de Nederlandse werkende bevolking verbonden te zijn. Onze partij in het bijzonder heeft te veel schade van revisionistische ontaarding ondervonden om niet met de grootste beslistheid haar zelfstandigheid en eenheid daartegen te verdedigen".

Angstvallig wordt in het rondschrijven vermeden man en paard te noemen, d.w.z. noch het Russische, noch het Chinese kamp wordt openlijk van "inmenging" beschuldigd. Waarschijnlijk zal het gewone CPN-lid dan ook slechts begrijpen dat er, op basis van de autonomie, stelling genomen moet worden tegen "inmenging" van welke zijde ook. Voor het politiek en ideologisch goed geschoolde kaderlid zal het echter wel duidelijk zijn, dat deze waarschuwing in het bijzonder gericht is tegen de bemoeienis vanuit het Russische kamp. Immers, de voorbeelden van "inmenging" in de CPN (vakantiereizen, recepties etc.) zijn alle ontleend aan de praktijk van de beïnvloeding door de CPSU en de pro-Moskou partijen. Verder veroordeelt het dagelijks bestuur de "inmenging" als een uiting van revisionisme, van verburgerlijking zelfs, een kwalificatie die men het Chinese kamp moeilijk kan aanwrijven.

Het is overigens opmerkelijk, dat de CPN-leiding zich met dit rondschrijven dus in feite opnieuw teweer stelt tegen de beïnvloeding door het Russische kamp, terwijl zij veel meer reden heeft zich te richten tegen het door de Chinezen gesteunde, veel hinderlijker en

militanter oppositionele optreden van het MLCN en de "Rode Vlag"-groep.

Ook in "De Waarheid" werd de kwestie van de autonomie der CP'en deze maand meerdere malen aan de orde gesteld. Zo citeerde het CPN-dagblad op 9 november j.l. met instemming enkele uitspraken uit een recent gezamenlijk communiqué van de Finse en Roemeense CP over de onafhankelijkheid en gelijkberechtiging der communistische partijen. "De Waarheid" achtte het betekenisvol dat:

"ook de Finse communisten die sinds enige tijd deel uitmaken van de Finse regering en dus wel een bijzonder duidelijke verantwoordelijkheid dragen voor de belangen van hun land en van de bevolking, zich juist nu scherp geconfronteerd voelen met de noodzaak van een volledige autonomie".

Een uitlating die voor de goede verstaander een overeenkomst suggereert met de situatie van de "autonome en ècht Nederlandse CP", die met haar zeven wethouders (o.m. in de hoofdstad!) nu nog "slechts" bestuursverantwoordelijkheid draagt op gemeentelijk niveau, maar die niet zal aarzelen deel te nemen aan een "regering van de arbeidersbeweging" (CPN, PvdA, NVV en "progressieve gelovigen").

Op 24 november j.l. besteedde "De Waarheid" veel aandacht aan een rede van de voorzitter van de Noordkoreaanse CP, die het probleem aanroerde van "de schendingen der normen voor de onderlinge betrekkingen tussen de zusterpartijen". De CPN-commentator distilleerde uit de woorden van de Noordkoreaanse partijleider niet alleen een duidelijk verweer tegen "de voortdurende praktijken van inmenging, zoals deze ten tijde van Chroestsjow een steeds grotere omvang begonnen te krijgen en die ook nu aan de orde van de dag zijn" (de Russische beïnvloeding dus), maar ook een kennelijke kritiek op de aspiraties van de Chinese leiders die China voorstellen als het nieuwe revolutionaire wereldcentrum. Een positiebepaling dus die wonderwel overeenkomt met die van de CPN!

Zonder commentaar, maar uitvoerig citerend, publiceerde "De Waarheid" op 29 november j.l., onder de triomfantelijke kop "communistische partij Noorwegen veroordeelt inmenging", de recente resolutie van de Noorse CP over de autonomie der CP'en, waarmee deze partij een stap in het kamp der "neutrale partijen" heeft gezet.

Aan het in de aanvang van deze beschouwing vermelde Bulgaarse partijcongres wijdde het CPN-dagblad op 16 november j.l. een aantal

kritische kanttekeningen, die voornamelijk betrekking hadden op de voorstellen en discussies inzake een nieuwe internationale conferentie. O.m. merkte het blad op dat de gang van zaken tijdens de eerste congresdagen opnieuw heeft laten zien

"hoe een nationaal congres van een communistische partij door sommigen aangegrepen wordt voor het uitvechten van internationale geschillen en voor het werven van ondersteuning van bepaalde plannen".

Een dergelijke toestand, aldus "De Waarheid" kan niet anders dan de contacten tussen de CP'en verder bemoeilijken en verstoren.

Aansluitend aan dit kritische commentaar drukte de CPN-krant de brief af waarin partijsecretaris Henk Hoekstra namens het partijbestuur de Bulgaren heeft laten weten dat de Nederlandse CP de uitnodiging om het congres bij te wonen niet zou accepteren,

"omdat dergelijke gelegenheden regelmatig leiden tot besprekingen van vraagstukken waartoe dergelijke bijeenkomsten in het geheel niet bevoegd zijn en die in feite een inmenging betekenen in de politiek van andere partijen".

Met de publicatie van deze brief in dit kader, heeft de CPN-leiding ongetwijfeld willen aantonen dat haar vrees, op een of andere bijeenkomst van communistische partijen betrokken te zullen worden in het internationale geschil, inderdaad gefundeerd was en dat de heilzaamheid van haar autonomie-politiek thans door de feiten duidelijk wordt bevestigd.

H O O F D S T U K III

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Jeugdbeweging

Agitatie inzake Vietnam

Zoals reeds in Maandoverzicht no. 10 (pag. 19) werd aangekondigd, organiseerde het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) op 12 en 20 november 1966 resp. in Emmen en Amsterdam een jeugdappèl. Beide manifestaties stonden in het teken van solidariteit met de jeugd van Vietnam en Indonesië en waren daarnaast bedoeld als demonstraties tegen de vestiging van de AFCENT (NAVO) in Limburg.

De bijeenkomst in Emmen, waar ANJV-voorzitter het woord voerde, werd voorafgegaan door een fakkeloptocht, die volgens "De Waarheid" door talrijke voorbijgangers werd gadeslagen. Volgens hetzelfde bericht werd er tijdens het appèl een groot aantal nieuwe leden ingeschreven. Dit "grote aantal" bleek, naar later in dit verslag werd vermeld, 9 te zijn.

De belangstelling van de communistische jongeren uit Amsterdam en omgeving voor het aldaar gehouden appèl en voor de demonstratie na afloop, gaf de organisatoren geen reden tot juichen. Het partijdagblad mocht dan al verklaren, dat honderden jongeren uit het westen naar de hoofdstad waren gekomen, in feite namen aan de optocht slechts ca 400 personen deel, terwijl men er 1.400 had verwacht.

Op haar beurt heeft de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (WFDJ), waarbij voor Nederland zijn aangesloten het ANJV en de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd (OPSJ), volgens een publicatie in het Franse communistische dagblad "l'Humanité" van 12 november j.l., voorgesteld om de 20ste december te maken tot een dag van internationale solidariteit met het Vietnamese volk (op die datum bestaat het nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam zes jaar). De aangesloten organisaties wordt gevraagd om, overeenkomstig de mogelijkheden die zij hebben, verschillende initiatieven te nemen, zoals tot het houden van straatdemonstraties voor de Amerikaanse ambassades, vergaderingen, conferenties, filmvoorstellingen, marsen en solidariteits-optochten. Voorts worden de organisaties opgewekt tot het op-

roepen van "vrijwilligers" en tot het organiseren van inzamelingen van geld en bloedplasma. (Opm.: Het is niet duidelijk, of bij "vrijwilligers" aan militaire vrijwilligers dan wel aan andere vormen van vrijwilligers-hulp wordt gedacht.) Ook dringt de WFDJ er op aan, dat de jeugdorganisaties het Bevrijdingsfront als de enige vertegenwoordiger van het Vietnamese volk zullen erkennen.

Het is tot dusver niet bekend, of en hoe de communistische jeugdorganisaties h.t.l. op het verzoek van de WFDJ hebben gereageerd. In ieder geval is het opmerkelijk, dat het CPN-dagblad het eerder bedoelde bericht tot op heden niet heeft gepubliceerd. Gelet op de ongetwijfeld minder goede verhoudingen tussen het ANJV en WFDJ sinds het in juni 1966 in Sofia gehouden congres, waar de Nederlandse jonge communisten het opnamen voor de geestverwante organisatie in Israël (zie MO no. 9, pag. 19) en mede gelet op het plan van de Socialistische Jeugd van Nederland (SJ) om geassocieerd lid van de WFDJ te worden (zie MO no. 10, pag. 31), is het ook helemaal niet zeker, dat het ANJV op het verzoek van de internationale communistische jeugdorganisatie zal reageren.

Vredesbeweging

Vietnam en NAVO

Ook de communistische vredesbeweging in Nederland legt in haar acties het accent (tijdelijk?) meer op de oorlog in Vietnam dan op het thema van "het Duitse gevaar".

Zo werd eind augustus j.l. door enkele leidende figuren uit de communistische vredesbeweging in de hoofdstad een Vietnam-actie gelanceerd bij de Amsterdamse overheidsbedrijven. Het betrof hier de inzameling van handtekeningen onder een oproep, ondertekend door "140 personen werkzaam bij overheidsdiensten te Amsterdam". In dit geschrift werd o.m. stelling genomen tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam, terwijl een "beraadslaging" over dit onderwerp op 1 november 1966 in "Krasnapolsky" te Amsterdam werd aangekondigd. De "oproep" beperkte zich overigens niet tot de kwestie Vietnam, doch sprak zich ook met klem uit tegen "het Westduitse streven naar A-wapens" en de "vestiging van een NAVO-commando in Nederland". Daarmede vormt deze verklaring een aanwijzing temeer voor het feit, dat de agitatie tegen "het Duitse gevaar" het hoofdthema blijft, maar dat Vietnam thans benadrukt wordt om

de aandacht van het grote publiek (de "massa") te trekken. Interessant is dan ook de wijze, waarop men in genoemde "oproep" beide thema's weet te koppelen:

"Niet los te zien van de ernstige gevaren, die het Vietnam-conflict met zich meebrengt, is de ontwikkeling in West-Europa, waar de Duitse Bondsrepubliek streeft naar herstel van de grenzen van 1937 en medezeggenschap over atoomwapens. De verscherping van de wereldsituatie tengevolge van de Vietnamese oorlog wordt door de Westduitse regering als argument gehanteerd om haar politiek te verwezenlijken."

De hiervoor genoemde "beraadslaging" in Amsterdam vertoonde hetzelfde beeld: de Vietnamese oorlog diende slechts als uitgangspunt. Dit kwam o.m. naar voren in een verslag van de bijeenkomst, dat "De Waarheid" op 2 november j.l. afdruckte. Hierin werd ruime aandacht geschonken aan het op de bijeenkomst genomen besluit om op de Amsterdamse bedrijven een grootscheepse campagne te starten "met het doel een massale uitspraak tot stand te brengen tegen de vestiging van een NAVO-hoofdkwartier met _____ als opperbevelhebber op Nederlandse bodem". In het kader van deze "campagne" is men inmiddels van start gegaan met de inzameling van handtekeningen onder een petitie aan de Nederlandse regering en de leden van de Staten-Generaal. De tekst van de petitie luidt als volgt:

"Ondergetekenden brengen onder Uw aandacht, dat zij de NAVO-vestiging in Zuid-Limburg met de ex-nazi-generaal _____ als opperbevelhebber onaanvaardbaar vinden en dat zij elke tegemoetkoming aan de A-bom en gebiedseisen van West-Duitsland afwijzen."

Tot de sprekers op eerdergenoemde "beraadslaging" behoorde ook _____, CPN-partijbestuurder en secretaris van de Nederlandse Vredesraad (NVR), die een exposé gaf van de werkzaamheden van het "Nederlands Komitee tegen de verspreiding van kernwapens". Ook hij benadrukte in zijn betoog vooral het gevaar van "het revanchisme in West-Duitsland". Tevens kondigde hij aan, dat het comité begin 1967 in Amsterdam een landelijke conferentie denkt te organiseren. In dit verband zij herinnerd aan de éérste landelijke conferentie van dit in 1965, op initiatief van de NVR, tot stand gekomen comité, welke op 2 april van dit jaar te Utrecht plaatsvond. Deze conferentie werd bezocht door een relatief groot aantal communisten (onder wie partijvoorzitter Paul de Groot) en kreeg in de communistische pers grote aandacht.

Mede tegen de achtergrond van hetgeen hiervoor werd uiteengezèt is dan ook te verwachten, dat de communisten zullen trachten om de komende conferentie van het "Nederlands Komitee tegen de verspreiding van kernwapens" ten eigen voordele uit te buiten door de activiteit tegen de verspreiding van kernwapens ten tonele te voeren als een "activiteit tegen het Westduitse streven naar kernwapens". In het zojuist verschenen november-nummer van het NVR-orgaan "Vrede" vindt er wat dit betreft geen doekjes om:

"Het is duidelijk, dat de wereld thans in een beslissend stadium is gekomen t.a.v. het vraagstuk van de verspreiding van kernwapens en van de Westduitse deelname in het bijzonder. Het is noodzakelijk, dat meer mensen bewust gemaakt worden welke grote gevaren daaraan verbonden zijn . . . ."

De NVR heeft overigens reeds voorbereidingen getroffen voor verdere activiteiten in deze zin. Dat bleek uit de woorden van mevrouw bestuurslid van de NVR, die als vertegenwoordigster van deze organisatie een toespraak heeft gehouden op het 8ste congres van de (communistische) "Nederlandse Vrouwenbeweging" (NVB), dat onlangs plaatsvond (zie onder). Zij stelde namelijk, dat de vestiging van AFCENT in Limburg "Nederland weer een stap dichterbij de gevarenzone brengt" en dat de NVR "dan ook bezig is een grote actie op touw te zetten, waarbij zij gaarne met de NVB zal samenwerken".

Vrouwenbeweging

NVB-congres

De oorlog in Vietnam vormde eveneens een belangrijk gesprekstema op het 8ste congres van de (communistische) Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB), dat op 5 en 6 november j.l. te Amsterdam werd gehouden. Zo was Vietnam bijvoorbeeld een der kernpunten van de officiële "congresrede", welke werd uitgesproken door Annie van Ommeren-Averink, lid van het CPN-partijbestuur en politiek-secretaresse van de NVB. Zij besloot haar toespraak zelfs met het voorlezen van een aan het congres gerichte brief van de "Vietnamese Vrouwenbeweging", hetgeen aan de ongeveer 140 aanwezigen een luid applaus ontlokte. In deze boodschap uit Vietnam werd dank gebracht aan de NVB voor "alle steun en solidariteit met de Vietnamese vriendinnen en bevolking", terwijl bovendien nog eens extra werd opgeroepen tot de strijd "voor de beëindiging van de

Amerikaanse agressie in Vietnam".

In dit verband zij herinnerd aan de in 1964 door de NVB gestarte inzamelingsactie voor Vietnam, waarvan de opbrengst reeds tenminste éénmaal in handen is gesteld van een vertegenwoordiger van het "Zuid-Vietnamese Bevrijdingsfront". Bovendien staat er een nieuwe "solidariteits-actie" voor Vietnam op stapel - aldus Annie Averink - waarmede de NVB direct na het congres wil starten.

Overigens is op het congres gebleken, dat de NVB zich in haar toekomstige actievoering niet tot Vietnam zal beperken. Zo werden acties in het vooruitzicht gesteld tegen de NAVO-politiek en tegen de vestiging in Zuid-Limburg van een "NAVO-commando onder leiding van oud-Hitler-officier". Bijzondere nadruk werd ook gelegd op de plannen van de NVB om een grootscheepse campagne op touw te zetten voor verlaging van de aardgas-tarieven.

Al stonden de activiteiten van de organisatie uiteraard in het middelpunt van de belangstelling, het congres heeft zich ook met andere zaken bezig gehouden. Zo werd (geheel volgens de voorstellen van het NVB-hoofdbestuur) besloten om de contributie en de abonnementsprijs van het NVB-orgaan "Vrouwen" drastisch te verhogen, teneinde de précaire financiële situatie van de organisatie wat te verlichten. Een hoogtepunt op het congres vormde ook de verkiezing van een nieuw hoofdbestuur. De vijf en twintig door het zittende hoofdbestuur voorgedragen kandidaten ("boven de streep") werden allen verkozen. Hierdoor hebben zes nieuwe leden in dit leidinggevend orgaan zitting gekregen, onder wie (29-12-1910), die (24-2-1901) als penningmeesteresse van het NVB zal gaan vervangen.

(31-12-1919) werd wederom herkozen als voorzitter, terwijl de andere functies in het hoofdbestuur op de eerstvolgende vergadering van dit college verdeeld zullen worden. Terzijde zij opgemerkt, dat de communistische zaak op tal van andere posten behartigt. Ze is n.l. ook nog lid van het CPN-partijbestuur, van het districtsbestuur der CPN te Rotterdam, van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, van de gemeenteraad te Rotterdam en van de Rijmondraad.

Relatie NVB-IDVF

Het is een bijzonder opmerkelijk feit, dat de eerder vermelde brief van de "Vietnamese Vrouwenbeweging" in feite het enige internationale geluid op het onderhavige NVB-congres vormde. Geen buiten-

landse gasten, geen (toch nog altijd gebruikelijke) "begroetingsboodschappen". Toch is de NVB nog immer aangesloten bij de (eveneens communistische), in Oost-Berlijn zetelende, "Internationale Democratische Vrouwen Federatie" (IDVF). Deze organisatie had echter geen vertegenwoordigster naar het congres afgevaardigd. De relatie tot de IDVF is op de conferentie zelfs geheel niet ter sprake gebracht, hetgeen des te opmerkelijker is, wanneer men bedenkt, dat de NVB met dit congres tevens haar 20-jarig bestaan vierde.

In het verleden is dat wel anders geweest: van het begin af waren er namelijk hechte banden tussen de NVB en de IDVF. In 1961, bij de viering van het 15-jarig bestaan der NVB, hield een lid van het IDVF-bestuur nog een heel vriendschappelijke toespraak. Sedertdien is de verstandhouding tussen beide organisaties echter aanmerkelijk bekoeld, hetgeen kan worden gezien als een gevolg van het streven der Nederlandse communisten (de CPN) naar "autonomie", aan welke koers de NVB zich volledig heeft geconformeerd. Weliswaar nam in 1963 nog een uit 11 personen bestaande NVB-delegatie deel aan het 5de IDVF-congres te Moskou, doch de delegatie nam daar ostentatief een heel eigen (autonoom) standpunt in.

De contacten tussen de NVB en de IDVF beperken zich momenteel vrijwel tot de uitwisseling van nieuwjaarswensen e.d., uiteraard tot grote ergernis van de IDVF.

Cultuur

Nederland-USSR en Vernu

In november - maand van herdenking van de Russische Oktober-revolutie - is opnieuw kunnen blijken hoezeer het karakter van de Vereniging Nederland-USSR zich de laatste jaren aan het wijzigen is. Vroeger - tot aan de grote terugslag, die de vereniging ondervond van de gebeurtenissen van november 1956 in Hongarije - werd de maand november in de kring van Nederland-USSR gevierd als "Maand van vrede en vriendschap met de Sowjet-Unie". In het kader daarvan werden feestelijke bijeenkomsten belegd in alle afdelingen (vele tientallen in de goede jaren). Bovendien was er de traditie van de uitzending van een verenigingsdelegatie naar de Sowjet-Unie, ter bijwoning van de feestelijkheden in Moskou op 7 november. Aan al deze activiteiten is reeds lang een einde gekomen.

Dit jaar is er zelfs geen enkele bijeenkomst gehouden ter herdenking van de Oktober-revolutie. Het zou echter niet juist zijn de leiding van de Vereniging Nederland-USSR geheel en al aansprakelijk te stellen voor deze omissie. De verantwoordelijkheid daarvoor zal wel moeten worden gezocht bij de leiding van de CPN - precieser: bij Paul de Groot. De leider van de "autonome" CPN is namelijk bijzonder ontstemd geweest en gebleven over de feestelijke Oktober-revolutie-herdenking, opgeluisterd door de aanwezigheid van de Russische ambassadeur, die verleden jaar - zonder voorafgaand overleg met de partij - door de Vereniging Nederland-USSR in Amsterdam werd belegd. De leiding van Nederland-USSR wilde dit jaar kennelijk liever wat onhoffelijk zijn tegenover de Russische kameraden en de Sowjet-Unie (7 november is voor de Russen een nationale feestdag!) dan brutaal tegenover kameraad De Groot.

Overigens viel het op, dat secretaris van de Russische Vriendschapsvereniging USSR-Nederland, begin november een "vriendschapsbezoek" aan de leiding van de Vereniging Nederland-USSR bracht. In het licht van het voorgaande krijgt dit bezoek - opzettelijk of niet - toch wel enigermate het karakter van een "demonstratie" tegen de CPN-leiding.

Afgezien van de geringe betekenis van het eigenlijke verenigingsleven van Nederland-USSR (plaatselijke activiteiten worden nagenoeg alleen nog in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag ontplooid), is er de laatste jaren toch een ontwikkeling gaande in de vereniging, die opmerkelijk is en zeker de aandacht verdient.

In de afgelopen jaren concentreerde de leiding van Nederland-USSR zich n.l. in steeds toenemende mate op de exploitatie van het reisbureau Vernu, dat in februari 1964 werd ondergebracht in een apart pand en voor vele Nederlanders geen enkele of nauwelijks enige gedachtenassociatie oproept met de Vereniging Nederland-USSR: een "mantel"-organisatie in de eigenlijke zin van het woord dus.

Vooraf de laatste twee jaar kon worden waargenomen, dat het reisbureau Vernu ging optreden bij gelegenheden, waar vroeger een taak lag voor de Vereniging Nederland-USSR, en derhalve bepaalde functies van de vereniging begon over te nemen. Waren het vroeger steeds het secretariaat van Nederland-USSR dan wel het verenigingsorgaan van Nederland-USSR, die pleitten voor ontwikkeling der culturele betrekkingen tussen Nederland en de Sowjet-Unie en die een bemiddelende positie voor de

vereniging opeisten, tegenwoordig ziet men steeds meer, dat de leiding van het reisbureau Vernu propaganda voert voor uitbreiding der culturele betrekkingen en het hare bijdraagt in discussies over een cultureel verdrag op staatsniveau.

Hierbij zij, wellicht ten overvloede, opgemerkt, dat het secretariaat van Nederland-USSR en het reisbureau Vernu in wezen twee façades zijn van één organisatie. Voorts, dat Willem Hulst, de secretaris van Nederland-USSR, tevens directeur is van Vernu.

Een gelegenheid, waarbij opnieuw viel waar te nemen hoe Vernu bezig is functies over te nemen van Nederland-USSR, was de matinee met balletopvoeringen van het Nationale Ballet onder leiding van welke op 27 november in de Nieuwe RAI in Amsterdam door de directie van Vernu werd aangeboden aan de deelnemers aan een aldaar gehouden Vernu-toeristenreünie. Een dergelijke speciale balletopvoering herinnert sterk aan de feestelijke bijeenkomsten, die vroeger door Nederland-USSR werden belegd voor leden van de vereniging en genodigden. (In latere jaren werd het ook gebruikelijk de organisatie van balletopvoeringen en concerten over te laten aan impressariaten, waarbij reductie werd bedongen voor leden en relaties van Nederland-USSR.)

Men mag aannemen, dat zich onder de genodigden voor de genoemde Vernu-matinee vele leden hebben bevonden van de Vereniging Nederland-USSR. Men mag echter evenzeer aannemen, dat de leiding van Nederland-USSR (c.q. van Vernu), door middel van dergelijke matinees talloze Nederlanders onder haar gehoor krijgt, die er niet over zouden denken een bijeenkomst van de communistische nevenorganisatie Nederland-USSR bij te wonen.

"Tussederusse"

Willem Hulst, die in het kader van het "Tussederusse-lustrum" van de Utrechtse studentenvereniging Unitas was aangekondigd als deelnemer aan een forum over de communicatie tussen Oost en West (Utrecht, 8 november 1966), is daar (evenmin als een tweetal andere der aangekondigde sprekers) niet opgetreden. Een verklaring van Hulsts afwezigheid is niet gegeven. Onwillekeurig rijst het vermoeden, dat ook hier weer "het boze oog" van De Groot een rol heeft gespeeld.

Op 7 november, toen de Sowjet-Ambassade de gebruikelijke receptie ter gelegenheid van de revolutieherdenking organiseerde, bevond Hulst zich overigens wèl "tussen de Russen"!

H O O F D S T U K IV

ANDERE GROEPERINGEN

Agitatie inzake Vietnam

Actiegroep Vietnam

Op zaterdag 19 en zondag 20 november 1966 organiseerde de Actiegroep Vietnam een regionale protesttocht van Amsterdam via Haarlem en Leiden, naar Den Haag. De afstand werd gedeeltelijk per bus en gedeeltelijk lopend afgelegd. Bij het vertrek uit de hoofdstad waren er een 60 deelnemers. Langzamerhand groeide dit aantal in Haarlem tot ca 100 en in Leiden tot 125. Bij aankomst in Voorburg voegden zich bij deze demonstranten nog ruim 40 Rotterdammers, die 's zondagsmorgens uit de Maasstad waren vertrokken en het traject naar Den Haag geheel wandelend aflegden. Via de Amerikaanse Ambassade marcheerden de deelnemers daarna, inmiddels aangegroeid tot 300, in stromende regen naar het gebouw Elandia, waar hen een warme maaltijd, koffie en een toespraak van de journalist wachtten.

Ook "onderweg", nl. in Haarlem, in Lisse (waar tevens werd overnacht) en in Leiden werden bijeenkomsten georganiseerd.

In laatstgenoemde gemeente bleek de aangekondigde spreker, de sinoloog prof. dr. , zich te hebben teruggetrokken.

Zijn plaats werd ingenomen door de pacifist-socialist

, student in de sociologie aan de Leidse universiteit, voor zover bekend één der secretarissen van het Landelijk bestuur van de Studentenvakbeweging (SVB).

Aan het slot van de mars in Den Haag werd medegedeeld, dat de actiegroep het voornemen had om, met ingang van 24 november, een dag- en nachtwacht op het Binnenhof te betrekken. Men zou daar willen blijven posten tot de kwestie Vietnam in de Tweede Kamer zou worden behandeld. (Dit ter ondersteuning van de petitionnementsactie van drs. uit Goes.)

Op 1 december j.l. was de wacht evenwel nog niet betrokken. Het plan daartoe was kennelijk gemakkelijker uit te denken dan te verwezenlijken.

Voorzover bekend, vroegen de organisatoren van de "tweedaagse" vooraf aan alle gemeentebesturen vergunning om te mogen demonstreren.

Naast de regionale tocht naar Den Haag, organiseerde de Actiegroep Vietnam op 20 november j.l. ook nog haar maandelijkse protesttocht in Amsterdam (derde zondag van de maand). Ca. 400 personen namen er aan deel. Ook voor deze demonstratie was vergunning gevraagd en verkregen.

Evenals bij vorige gelegenheden verzamelden de deelnemers zich ook nu weer bij "De Dokwerker" op het J.D.Meijerplein. Voor het vertrek werden zij vanuit een geluidsauto toegesproken. Hun werd o.a. gezegd, dat het hun vrij stond tijdens de optocht te roepen wat zij wilden. "Zoals wij allen weten", aldus een onbekende spreker, "is Johnson een oorlogsmisdadiger en een moordenaar". De onbekende wees de deelnemers er daarna op, dat zij zich door het roepen van beledigingen aan arrestatie blootstelden(!). Tijdens de tocht werden niettemin herhaaldelijk spreekkoren gevormd, die leuzen als "Johnson" en "moordenaar" riepen.

De tocht werd afgesloten met een bijeenkomst in "Frascati", waar ongeveer 400 personen aanwezig waren. Onder hen bevond zich een groot aantal provo's en provo-sympathisanten. Een der sprekers, Otto M. Boetes, organisator van deze demonstratie en tevens landelijk coördinator van de Actiegroep Vietnam, kondigde voor de maand december nieuwe acties aan. Hij achtte het evenwel niet verstandig daarover bijzonderheden te verstrekken, daar er naar zijn mening mensen in de zaal waren voor wie die mededelingen niet bestemd waren. Bij het sluiten van de vergadering riep Boetes de aanwezigen op de acties voort te zetten. Uit de zaal werd toen naar voren gebracht, dat "Frascati" niet de plaats was om de bijeenkomst te beëindigen, maar het Amerikaanse consulaat op het Museumplein. Boetes reageerde hierop met de opmerking, dat een ieder vrij was om de demonstratie dáár te beëindigen. Een honderdtal opgeschoten jongens en meisjes, onder wie provo's, verzamelden zich daarop in de Nes en vertrókken schreeuwend en joelend naar het Museumplein, waar zij door de aanwezige politie werden opgevangen en verspreid.

Ook in andere gemeenten werden de afgelopen maand protestdemonstraties gehouden, zoals in Emmen op 20 november (iedere derde zondag van de maand) en in Alkmaar, waar sinds begin oktober een Actiegroep Vietnam - door middel van sandwichborden - eens per 14 dagen propaganda maakt voor haar doelstellingen.

Andere activiteiten

In Hoorn werd op 19 november een teach-in aan deze kwestie gewijd. Ook werd die dag gedemonstreerd. De organisatoren kwamen o.m. uit kringen van de PSP en van de Wereldfederalisten, of waren sympathisanten van de provo's. Aanvankelijk behoorden ook CPN'ers tot deze groep. Zij trokken zich er evenwel uit terug, omdat zij zich met een bepaalde leuze, die in de demonstratie meegevoerd zou worden, niet konden verenigen. Daarop hielden de communisten, een week eerder, een eigen demonstratie. Zij maakten daarbij handig gebruik van de omstandigheid, dat diezelfde dag Sint-Nicolaas zijn intocht deed en arrangeerden een en ander zo, dat hun Vietnamdemonstratie onmiddellijk vooraf ging aan diens intocht.

Een geheel eigen karakter had een op 26 november j.l. vanuit Oosterwolde naar Assen georganiseerde protestmars tegen Vietnam, die uitging van de Stellingwerfse anarchistengroep NO (Nieuwste Ooststellingwerfer). Volgens persberichten wordt deze groep gevormd door een twaalftal Stellingwerfse provo's, die contact onderhouden met een oudere anarchist, die in 1933 één der initiatiefnemers was van het toentertijd in Appelscha gestichte anarchistenkamp.

Dezelfde dag organiseerde de afdeling Groningen van de Pacifistisch-Socialistische Jongerenwerkgroepen (PSJW) een tocht van Groningen naar Assen. Deze demonstratie was bedoeld als protest tegen de vestiging van NAVO-onderdelen in Limburg. Beide marsen eindigden voor de Jan Willem Frisokazerne in Assen, waar de in totaal 50 deelnemers een sit-down-actie voerden.

Het samenvallen van deze beide acties is overigens niet toevallig. In de redactie van het door de Stellingwerfse groep uitgegeven blad "NO", hebben n.l. twee niet onbelangrijke PSJW'ers zitting. Een ervan is de "internationaal-secretaris" , die als erkend gewetensbezwaarde verplicht te werk is gesteld (als onderwijzer) in het kamp voor moeilijk opvoedbare jongens "De Eikenhorst"

te Geeuwenbrug, gemeente Diever. In september 1966 was hij o.m. betrokken bij het schilderen van de leuze "Weiger dienst" op de toegangsweg naar de Johannes Postkazerne te Havelte. nam ook deel aan het op 12, 13 en 14 november j.l. in Borgharen gehouden provo-concilie.

Op deze provo-bijeenkomst, waaraan een zestigtal jongeren deelnamen, werd volgens persberichten besloten om vertegenwoordigers naar Noord- en Zuid-Vietnam te zenden. Het motief hiervoor zou zijn, dat de provo's de voorlichting in ons land over de kwestie Vietnam wantrouwen.

Agitatie tegen de NAVO

De provo's hielden zich in Borgharen ook met de NAVO bezig. Tijdens een besloten zitting, die niet mocht worden bijgewoond door de in groten getale aanwezige verslaggevers van pers, radio en televisie, zou besloten zijn om de actie SOS ("Shape op schavot") te organiseren. Deze activiteit zou culmineren in een op 15 januari 1967 in Maastricht te houden slotbetoging, op welke dag, aldus de provo's, "Amerikaanse troepen onder een Duitse generaal zullen binnentrekken".

Ook de communistisch geörienteerde studentenvereniging "Perikles" liet in dit verband van zich horen. In een brief aan de Minister van Defensie werd "ten scherpste" geprotesteerd tegen het voornemen van de regering om de Westduitse generaal

met zijn NAVO-commando op Nederlands grondgebied (in Z-Limburg) toe te laten.

PSP-"bijdrage"

Zoals bekend deed de PSP in het laatst van september dit jaar - in het kader van haar anti-NAVO campagne - als voorloper van een nog te verschijnen publicatie over de NAVO een brochure het licht zien, onder de titel: " - Van NAZI-generaal tot NAVO-generaal", waarin een aantal, aan Oostduitse bronnen en publicaties ontleende, beschuldigingen aan het adres van deze AFCENT-bevelhebber worden geuit. Deze brochure veroorzaakte hier en daar nogal wat deining, met name toen de journalist in een tv-uitzending een aantal elementen uit genoemde brochure bleek te kunnen weerleggen en een veel gunstiger beeld van deze generaal opriep.

Uiteraard bracht het geargumenteerde betoog van de PSP (en de samenstellers der brochure) danig in verlegenheid, hetgeen resulteerde in de toezegging, dat één en ander nader bekeken zou worden.

Intussen werd in het PSP-orgaan "Bevrijding" (van oktober) de polemieek tussen en de belangrijkste auteur der -brochure, (2e politiek secretaris), voortgezet, waarbij van PSP-zijde de bewering als zou spionage-diensten voor de Gestapo hebben verricht, wegens gebrek aan bewijs werd teruggenomen.

Dat de PSP-leiding-of mogelijk slechts een deel ervan-inmiddels de juistheid van de door haar benutte bronnen heeft trachten te verifiëren, werd duidelijk door de bekendmaking van het Oostduitse persbureau ADN (geciteerd door de Nederlandse dagbladpers), dat een PSP-delegatie o.l.v. van 2 tot 5 november een bezoek aan de DDR had gebracht en daarbij had gesproken met o.a. de vice-minister van Buitenlandse Zaken en met vertegenwoordigers van de Nationale Raad. Blijkens een bericht hierover in "De Waarheid" van 8 november, waarbij de CPN van de gelegenheid gebruik maakte om de door haar als verlengstuk van Moskou beschouwde Oostduitse CP (de SED) alsmede de PSP een veeg uit de pan te geven, raakten sommige PSP-leiders ten tweede male in verwarring, ditmaal over het bekend worden van dit bezoek. Mogelijk vreesde men daarvan repercussies voor de partij, hetzij in de vorm van interne oppositie, hetzij in de gedaante van aanvallen van buiten op de PSP.

Hoe dit ook zij, op vrijdagavond 25 november j.l. kreeg de PSP van de VPRO de gelegenheid om voor de televisie de resultaten van het ingestelde onderzoek tegenover uitte zetten. Deze confrontatie viel duidelijk in het voordeel van uit. Hij wist namelijk en de hem vergezellende dusdanig in het nauw te brengen, dat zij de aanvechtbaarheid van bepaalde beweringen in de brochure moesten erkennen en sommige ervan zelfs openlijk moesten intrekken, zonder dat dit overigens hun aanvankelijke mening m.b.t. generaal principieel wijzigde.

In de loop van de uitzending bleek verder, dat de kwestie voor de PSP nog niet is afgedaan: er staat een tweede brochure over dit onderwerp op stapel, welke aanzienlijk meer materiaal zou gaan bevatten.

Daarbij schijnt men zich aan PSP-zijde evenwel niet te realiseren, dat de communisten, i.c. de Oostduitse autoriteiten, in het verleden wel meer valse of (ten dele) vervalste documenten ten tonele hebben gevoerd uit propagandistische en agitatie-overwegingen en dat het onderkennen daarvan heel wat inzicht vereist. Welke waarde men in Oost-Duitsland toekende aan het onderhavige PSP-bezoek, zou alleen al aan de ontvangst door een vice-minister van buitenlandse zaken zijn af te meten.

Bijzonder PSP-congres

De Pacifistisch Socialistische Partij hield op 19 en 20 november j.l. in Arnhem een verkiezingscongres, dat door naar schatting 300 afgevaardigden en belangstellenden werd bijgewoond. Aanvankelijk had de PSP-leiding op deze data haar jaarlijkse Algemene Vergadering willen houden, doch naar aanleiding van de kabinetscrisis en de daarmee verband houdende vervroegde verkiezingen, besloot zij er een propagandistisch congres van te maken, bedoeld als startsignaal voor de verkiezingscampagne.

Bijzonder spectaculair was dit congres niet, of het moest zijn, dat het accent ditmaal wel duidelijker lag op de verwezenlijking van een aantal specifiek socialistische doeleinden, in de vorm van gewenste structuurveranderingen op binnenlands terrein. Sommige perscommentatoren ontlokte zulks de opmerking, dat het socialisme in deze partij het pacifisme volledig was gaan overheersen.

Buitenlandse politiek

Opmerkelijk in het tamelijk cynische betoog van de 2e politiek secretaris was zijn verwijt aan het adres van de Nederlandse regering en van de vijf grote politieke partijen, dat zij niet wilden zien, dat het (IJzeren)Gordijn geleidelijk werd opgetrokken. De Russische dreiging was z.i. een mythe gebleken. Hij bepleitte voor ons land een tussenpositie tussen Oost en West, hetgeen onmiddellijke uittreding uit de NAVO en overleg met Oosteuropese landen over de Europese veiligheid zou inhouden. Voorts stelde hij in zijn toelichting op de buitenlandse paragraaf van het ter tafel gebrachte ontwerp-verkiezingsprogramma der PSP, dat de DDR "de jure" en de Oder-Neisse-grens "de facto" erkend diende te worden,

en een "vredesbond" de plaats moest innemen van het Warschau- en Natopact. Zeer eenzijdig (anti-Amerikaans) was ook zijn belichting van de kwestie Vietnam, waarvoor zijn opmerking "Johnson is geen moordenaar - inderdaad hij laat het alleen maar doen"- typerend was. Partijvoorzitter deed met zijn uitspraak over het "misdadige Amerikaanse oorlogsbeleid in Vietnam" niet veel voor hem onder.

Daarnaast werd de opname van communistisch China in de V.N. en de formele erkenning van de onafhankelijkheid van Suriname en de Nederlandse Antillen geëist.

Binnenlandse paragraaf

Wellicht onder invloed van de mogelijke dreiging, welke voor de PSP met oog op de verkiezingen uitgaat van bepaalde naar links tenderende stromingen in de PvdA, werd deze partij en haar optreden in het kabinet Cals vrij fel gehegeld. Partijbestuurder vatte deze door verscheidene sprekers gebrachte kritiek als volgt samen:

"Wij zijn 10 maal zo rood als wat zich verder hier te lande voor socialistische partij belieft uit te geven".

Werkelijke democratie diende volgens de PSP-woordvoerders ook op sociaal-economisch terrein te functioneren. Daarom eiste deze partij bedrijfsstructuren met medezeggenschap voor de arbeiders en nationalisering van grond, banken, verzekeringsmaatschappijen en grote monopolistische bedrijven. Behalve medebeheer der arbeiders noemde de PSP-leiding in een "Open Brief aan hen, die de Socialistische beweging ter harte gaat" als nagestreefde doelen o.m. nog:

- a. onverkort stakingsrecht, werktijdverkorting ; verkleining van de inkomensverschillen voor de lagere inkomens;
- b. geen verdere verlaging van de inkomstenbelasting en geen verhoging van indirecte belastingen;
- c. verlaging van de defensie-uitgaven met een miljard gulden;
- d. opvoering van de ontwikkelingshulp tot 2 % van het nationaal inkomen.

Tenslotte nam het congres nog een motie aan, waarin het regeringsbesluit om de koninginnedag op 1 mei te (doen)vieren wordt veroordeeld en er bij de regering op wordt aangedrongen de 1e mei als dag van de Arbeid te respecteren.

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
* 14-17 dec.1966	Conferentie Ontwikke- ling Intern.Handels- en Economische Rela- ties.	Boedapest	Wereld Vakverbond.
* 10-11 dec.1966	Vietnamconferentie IADJ.	Brussel	Int.Ass.van Democr. Juristen.
23, 24 en 25 dec. 1966	11e congres ANJV.	Amsterdam	Alg.Ned.Jeugdverbond.
* 29 jan.1967	Landelijke Conferentie.	Amsterdam	Ned.Komitee tegen de verspreiding van kern- wapens.

* nieuw, c.q. aangevuld.